

Коми-3Г

1-2

ВЫРОДАМ ПЕМЫАДУН

Лікпунктын
велодчыёўскалы
газет.

Гырыёјасёс грамотаё-велодны-тёждысые Коми Областувса Комісеіја.

№ 1.

Нојабр 25-од лун 1925 во.

№ 1.

Октабрса рево- лутсіјалы тырі 8 во.

Нојабр 7-од лунё (важ-ногөн-
ко октабр 25-од лунё) став ужа-
ныё јоз СССР-ын празнујтё Сё-
вет-властлыё 8 во тырём.

Кёкјамыс-во-сајын октабр тё-
ныё 25-од лунлаң паныд озыр-
ас-кыё властё бостісны робо-
чејјас да крестана.

Мед-војдёр кыпёдчісны пітір-
са робочејјас. Накёд отвылыё
сувтё арміја. Унжык салдатыё
арміјаын вёліны крестана-піјан.
Кыпёдчёмсё да власт-бостёмсё
нуёдіс Владімір Ілліч Ленін—ком-
муніст-партіјаын јуралыё.

Власт-бостём-бёрын робочеј-
јас да крестана лёсёдісны Робо-
че-Крестанскеј Республика.

Выл властлы уң нуёдны вё-
лі зев сёкыд: уна вёлі Сёвет-
властлы воча муныё. Буржуј-
јаслыё Сёвет-власт мырфдіс паб-
рїк-заводјассё, мујассё, банкјас-
сё. Налы, дерт, сіјё ез ло лубё.
Најё чукёртчісны да корісны за-
гранічаныё буржујјасёс отсёг-
вылё. Загранітсаса буржујјас
ытїсны налы деңга, паскём, ору-
жјё, салдатјасёс.

Ез-од најё вермыны міја-
нёс.

Гёрд арміја вётліс бысё-
нёс.

Вітёд во-нін, војнајас-бёрын,
Сёвет-власт лёсёдё кёзайство.
Гёрд арміја візё міјанёс буржуј-
јасыё-мед ескё оз торкны најё
міјанлыё олём-лёсёдём.

Государство міјан јонмё лу-
ныё лунё, важ дојјас вочасён
бырёны.

Буржујјас гёгёрвоісны,—сё-
ветскеј государствоёс абу кок-
нід ламёдны, сёветскеј государ-
ство-дор сулалёны загранічаса
ужалыё јёз. Загранічаса праві-
тельствојас мёда-мёд-бёреа ку-
тісны сорнітны міјанкёд вузасём-

нёбасём-јылыё. Војна-бёрад олём-
мыд і мукёд государствоад лоі
омёл. Ужјас чїны, робочејјас
кутісны бастујтчыны, корны уң.
А кыё уңыё лодё, тёварыд-кё
кујлё, інавны сіјёс некытчё. Тё-
вартё колё вузавны. Кытчё? Мед
лёсыд вузавны Россіјалы, сені
тёварыё орёмаёс. Окота-кёт-абу-
а, быт міјанкёд тёргујт. Сїзі, мё-
да-мёд-бёрыё, сёветскеј государ-

ствоёс кутісны пуктыны пыдді
(прїзнајтны) мукёд государство-
јас. Мед-ыжыдыё на-костын Анг-
ліја.

Тайё војасё кёзайство міјан
јонміс. Деңга-дон сулалё-нін чо-
рыда, оз уё. Тёвар луныё-лунё
содё. Государстволён докодјас
содёны-жё. Рёскодјас кутісны лё-
сёдны докод-сері.

Оні Сёвет-власт кызі вермё,
мырёс отсавны деревналы: кы-
пёдны сені візму-ужалём, скёт
візём, велодчём да уна мукёд-
тор.

Карјасын Сёвет-власт мырёс
лёсёдны пабрїк-заводса уң: кыз-
ескё лезны унжык тёваркреста-
налы, да мед сіјё тёварыё вёлі
донтёмжык да буржык, кызі шу-
ліс В. І. Ленін. Октабрса рево-
лутсіјалы 8-во-тыран-лунё мі
шуам: „мед-жё Сёвет-власт олас
возё, да јонмас!“

Календар

ужалыё-јёз-кыпёдчёмлён 1917 воын
II револутсіја.

Февраль. Ужалыё јёз ставён кыпёдчї-
сны сарскеј правітельство-вылё. Салдатјас шёщ.
Сарскеј власт бырі.

Став Россіја-папта кутісны бёрјыёны Сё-
ветјас.

Власт буржујјас кырымын. Унайн-на ужа-
лыё јёз-пыё олёны меншевікјас да есерјас-
дор.

Јунь. Ставрочмуывса Сёветјаслён І-ј чу-
кёртчём (сјезд). Сјезд-вылын унжыкыё мен-
шевікјас да есерјас. Најё олёны Временнеј
правітельство-дор.

Јул. Пітірса робочејјас заводітлісны
чөвтны Временнеј правітельствоёс, да ез вер-
мыны. Правітельство кутіс зескёдны больше-
вікјасёс: унаё сујіс турмаё, лыліс.

Робочејјас да салдатјас кымын возё, сы-
мын јонжыка кутісны овны большевікјас-дор.

Август. Генерал Корнілов аслас вој-
сканас кёсіс бөстны властёс. Робочејјас сіјёс
вётлісны. Робочејјас кутісны мунны большевік-
јас-бёреа.

Октабр. Револутсіја. Временнеј праві-
тельствоёс вётлісны. Восеіс II Сјезд Ставрочму-
ывса Сёветјаслён. Унжык јёзыс сјезд-вылын—
большевікјас. Сјезд-вылын шуісны: помавны
војна, сөтны му крестаналы. Бёрїсны Робо-
че-Крестанскеј правітельство, Совнарком.

Ленін локтіс Россіјаё.

Ленін чуксалё ужалыё јёзёс вётлыны
власт-бердыё капіталїстјасёс: „Колё-пё став
властё сөтны Сёветјаслы“.

Большевікјас Ленінкёд індёны
ужалыё јёзлы Временнеј правітельство ылёга-
уң-вылё, чуксалёны најёс шыбытны капіталїст-
јасёс власт-бердыё.

Ленін олё зебеасёмён. Сөкі сіјё гіжіс
большевік партїјалы: „Одїнжык колё бөстны
власттё ас-кіаныд,—сормад“.

Ленінлөн помаеіс зебеасёмён олём-
ужалём, локтіс Пітірё.

Ленін сјезд-вылын шуіс: „колё пырыё-
пыр-жё мірїтчыны, сөтны крестаналы му не-
кущём дон бөсттөг“.

Ленін —председатель Совнаркомын.

СТАВ МУЫС УЖАЛЫС ЖӨЗЛЫ.

ОКТАБРСА РЕВОЛУТСИАОҢ

Крестаналон вөлі му	— 35% = 139	мільон	десатін
Базналон	— 35% = 138	”	”
Помешцікјаслон	— 26% = 102	”	”
Манастырјаслон, вічкојаслон, карјаслон да мукөд	— 4% = 16	”	”
Ставыс	100% = 395	міль.	десатін.

РЕВОЛУТСИА-БӨРЫН

32 губ. Сөв. Россіјаын:	Украінаын.
Крестаналон	97%
Совкозјаслон, колкозјаслон да мукөд	3%
Ставыс	100%
	96%
	4%
	100%

Сөветскеј Россіјаын став ужалыс жөзлы колө кужны правітны государствоон, — сізкө, быдөнлы колө велөдчыны грамотаө.

Льенін.

Сөмын Сөвет-власт-дыржі кутіс позны велөдчыны ас-кывјөн.

Міжан колө быдөнөс велөдны грамотаө, жүдөдны жүрјас ужалыс жөзлыс. Сытөг мі асыным көңајствонымөс бурмөдны огө вермөј. Міжан, коміын, зев-на уна велөдчытөм жөзид. Рочөн сорнітны најө оз кужны. Најөс велөдны позө сөмын коміон. Белөдны коміон војдөр ез лөзлыны. Сөмын Сөветскеј-права-дыржі лөсөдісны шыпасјас асланым кыв-сері, кутім вермыны лөзны нгајас ас-кывјөн.

Озыр жөз, двөрана да помещцікјас, велөдісны асыныс чөладсө быдтор-вылө, уна кывјөн, а жөзсө велөдны најө ез көсјыны. Оні став жөзсө СССР-паста велөдөны ас-кывјөн, куцөм кывјөн сорнітлісны ічөтысаң батмамыскөд. Мыјла сіјө колө? — Мукөд-кывнас оз гөгөрвонь-да, сы-понда. Шуам, комі крестаніинлы колө төдны політіка-жылыс, сөвет власт-жылыс, візму ужалөм-жылыс да мукөдтор-жылыс. Сы-жылыс нгајас гижөма рочөн, а рочнас сіјө оз гөгөрво. Сізкө, колө сецөм нгајассө комі кыв-вылын лөсөдны да велөдны комі крестаніинөс лыддыны коміон. Комі нга-газетыс сііө адзас і кутас төдны уна-

Ен еновтчы грамотаыс, велөдчы воҙө!

Грамота жітлө жөзөс, отувтөдө, — со куцөм сылөн вын.

Мыј важ жөз міжанөң адзывлөмаөс, каңавлөмаөс, керлөмаөс-вөчлөмаөс — ставыс сіјө гижөма нгајасө. Гижөма ставсө, мыј-вылө жөз велалісны онөң. Грамотнеј мортыд сіјө-ставсө вермас төдны.

Ен еновтчы грамотаыс, велөдчы воҙө! Омөла-грамотнеј морт регыд вунөдө грамотатө. Колө бура-велөдчыны лыддыны, а сөсса і гижны. Колө велөдчыны терыба лыддыны, кокніда, торкеавтөг. Кор ештыштан, секі і лыддысышт.

Кымын-өд ем міча сыланкывјас, вістјас важ-олөм да вылө-олөм-жылыс, быдтор-жылыс, — став морт думыс! Воҙө гижасны, гашкө, оніја-дорыс буржык нгајас: жөзид-өд оз сулавны өтө местаын, пыр мунөны воҙө. Кор мі бурмөдам дојјаснымөс, озырмам, лөсөдам да лічмөдам асыным олөмнымөс, — став жөзыс міжан пөтас пемыдыс, чөпөсјас воҙө.

Л. Тротскеј.

Пасібө велөдөмыс!

Төварышјас! Јона-жө колантор вөдөма грамотаыд. Сөмын ме ог-на куж сы-жылыс гижны. Ме кык-төлыс-на велөдча школаын-а, кужа-нын лыддыны уліча-німјас, лавкајас-вылыс гижөдјас, кужа лыддыны төвар-донјас. Војдөр вөлі пыран лавкаө да жуалан: „дона-ө колачыд, сакарыд?“ — „Сен-тај со, віңөд“, шуас вузасыс, гумага-вылө индас-да.

Крестанскеј овмөс оз вермы кыпавны грамотаө велөдчытөг, жүр-вөжөр жүдөдтөг.

Вајө велөдчамөј!

Ме ветлышті школаө да мөнам сін вөссөс. Міжанлы оні сетісны вөла велөдчыны. Лыддыны-гижны мө велалі зев регыдөн. Талун міжан школаын вөссөс бібліотека (ніга вежлалан-лыддысан-ін). Ме сетчө быдлун кута ветлыны лыддыны газет да нига. Ме чуксала став төварышјасөс: вајө кутамөј велөдчыны да отсавны стрөйтны асыным том-республиканымөс!

Лікпунктын*) велөдчыс

Б. Локшіна.

Грамота востө туј велөдчыны воҙө.

Кујим-во-нін лоі мөнам велөдчөмлы лікпунктын. Велөдчі мырдөн-пырыс, віді Сөвет властөс менө школаө кыскөмыс. Первојјасыс унаыс школаө ег волылы, а сөсса чөсмі-да, велөдчыны лоі окота. Лікпунктыс петөм-бөрын ме пырі мөд школаө, сені велөдөны малограмотнејјасөс. Сы-бөрын сөсса профсојуз ыстис менө рабфакө (ыжыд школаө). Оні пасібө-нін шуа Сөвет-властыдлы: сіјө велөдө міжанөс бурвылө, нуөдө жугыдлаң.

Рабфакын велөдчыс

Мітрошенко.

Государстволы мед-војдөр колө төждыгыны мед вөліны лыддысыс-јас, мед вөліны лыддыны кужыс-јас.

Льенін.

*Велөдчытөм-гырыс-жөзөс велөдан школа.

Віңөд-көч ен сөсса гумагаад, грамотатө төдтөг немтор сөс он адзы. Сөмын јанзімыдла гөрдөдан. Оні көч сөкыд-код-на, да лыд-да, ог-нін гөрдөдлы. Ме оні шуа: аттө сылы, коді ме-вылын сөравліс војдөр, — велалі-көч лыддыны. Мед-ыжыд аттө налы, коді вөсталис грамотаө-велөдан-школајас. Мунөј ставныд велөдчыны! Бырөдам пемыдлун!

Лікпунктын велөдчыс Гидева.

1905-d-воҗа мед-воҗа револути-сия.

Таво тыри кыҗ во Россияса мед-воҗа револутиясан. 1905-öd воын ужалые јöz, кыҗи шуе Ленин, велөдчисны револутија вöчны. Сijö велөдчöмыс веспөрө ез вош: мөдые кыптысигөн, 1917-d воын, ужалые јöz асые боегис. Октабрса револутија помасеи бура сы-понда, мыј секи робочейјас да крестана помешшикјас да капиталистјас-вылө кыпөдчисны от-вылые да револутијасө нуөдисны коммунист-партија индалөм-серти. Отвылые-кыпөдчөмлые бур-сө робочейјас да крестана ез другөн каҗавны. Војдөр крестанаид робочейјасыйд револутија-уҗсыд колтчылысны, боко веш-ылысны. Робочейјас мунисны во-зö, ас-бөремыс ез нуөдны крестанатө. Сы-понда налөн и ез арт-мыв револутијаид. Ленин мед-војдөр гөгөрвоис, виставлис-нын 1905 воын: сарөс, озырјасөс вөт-лыны робочейјас да крестана вер-масны сөмын отвылые. Октабрса револутијаид петкөдлис—збылые сijö тази, али абу. дај воҗө Совет властыд кутас быдмыны да јон-мыны, кар да деревна-костын-кө лоө сојуз, сөглас. Быд ужа-лые мортлы колө төдны кыҗи ми воим Октабрса револутијаөз, колө төдны и 1905-öd воҗа, мед-воҗа револутија-јылые.

Ужалые јөзлөн 1905-d-воҗа-револутијаөз олөмыс.

Крестана еша му-вөсна уна-өн еновтчалисны көҗајствоыс, муналисны карјасө корены кы-нөм-пөтсө. Пабрик-заводыд сijö кадын вөли бура-уна-нын. 1906-d воын пабрик-заводјасын ужалые јöz вөли 3,000,000-сајас. Капита-листјас зев јона најөс җескөдисны, уҗөдисны 12-18 часөн. Мукөдла-ас вөли весиг вежалунө шөйтчөг оз сетны. Сещөм-сөкыд уҗые ужалыејаслы мынтыеисны коры-лы-мында. Нөбанторјас ныр дон-салисны, а ужалөмыс дон ез сод-тыны. Ужалигөн зев уна јöz дој-малисны: 1901 воын дојмалөмаөе вөли 48104 морт. Прамеј бурдөд-чөм налөн ез вөв. дојмөмјаслы, пөрыејаслы, некущөм отсөг ез сетлыны. Сещөм олөм-вөсна ужа-лые јöz дугдывтөг бастујтчисны.

1905-d-воҗа январ 9-öd лун.

Январ төлысын мед-воҗа лунјасас лептыеи забастовка Путиловскеј заводу. Сы-вылө-виҗөдөмөн дугдисны уҗавны Питир-са (өнија Ленинградса) став ужа-лые јöz. Чукөртчавны кутисны скодкајас-вылө, корны 8-часа-уҗалан-лун да сетны став ви-мусө крестаналы. Унҗык ужа-лые јөзыс секи ескөны-на вөли сар-багушколы. Январ төлысын, 9-d луннас, ужалыејас (робочейјас), асланыс гөтырјаскөд, челадјас-көд, зев ыҗыд чукөрөн, јенја-сөн мөдөдчисны сар-двореч-динө. Воҗвылас мунис поп, кырымас

крест. Ужалые јöz думажтөны (мөвпалөны): мед-бөрјаме ветлам; сарыд-кө збылые сар—сijö ми-јанөс кывзас.

Мыј-нө лои?—двореч-воҗын ужалые јөзөс кутисны лылыны пипшалјасыс. Кымынкө-со морт уеисны, кулисны, дојмалисны. Со-кущөм бур вөчис Николај-сар-багушкоид аслас пијанлы.

Сijö-лунсан ужалые јөзлөн сар-вылө надеја воши. Најө гө-гөрвоисны: личыд олөм вермас-ны лөсөдны сөмын асныс, ужа-лые јöz.

1905-öd-воҗа револутија.

Январ 9-öd лунө Питирса ужалые јөзөс-лылөм јона скөр-мөдис мукөд ужалыејасөс. Уна карын дугдылысны ужалөмыс (бастујтчисны). Мед-ыҗыд за-бастовка вөли Иваново-Воҗнесен-скын. Сесеа кыпөдчисны матрос-јас Одессаын. Налөн јуралы-јасыс вөлины военнеј судна „По-томкин“—вывса матросјас. Ок-табр-төлысын забастовка паска-ли Россия-паста. Сувтисны ужа-лөмыс пабрик-заводјас, көртту-јас. Питырын чукөртчис ужалые јөзөн бөрјөм Совет. Журалысын сijö Советас вөли Тротскеј-јорт. Сарскеј правительство повҗис. Октабр төлысын 17-öd луннас

леҗис сijö маңипест. Сijö маңи-пестас көсјысис сетны јозлы вө-ла. Сөмын-тај гижөмыс маңипес-тад лои сijö, а вөчны кутис мө-дарө. Японскеј војна помалөм-бөрын сijö став вынсө пуктис револутијакод венҗөм-вылө. Мы-јөн выныс кутис сылөн суҗчы-ныҗык, сijö арестујтис Питирса Робочей-Совет, тупкис став робо-чей-гаҗет. Сы-вөсна ужалые јöz бара став Россия-паста кутисны бастујтчыны. Мөскуаын ужалые јöz сувтисны кое-вылө сар-пра-вительствокөд.

Правительство тајө кыпөдчы-лөмын личкис ужалые јөзөс.

Мыҗла колө грамота нывбабалы.

Грамота колө нывбабалы сывосна, мед сижө мужиккөд-откода вермө ужавны да правитны государствоон. Велөдчитөм нывбаба оз вермы лоны прамеј төварышон мужиклы. Војдөр нывбабајастө велөдлісны грамотаө омөла, шочсө. Сы-понда најө падмөмаөс. Нывбабаыд төдіс сөмын пачвождор-уж. Сижө ез төд велөг кызі буржыка ассыс кагасө быдтыны. Ассыс челадсө велөдчөм-мамыд вермас быдтыны буржыка.

Лікпунктын велөдчы
Иванова.

Кокһалө уж.

Со і ме велалі лыддысны-гіжны. Мыј-жө сесса колө керны?—Колө вождө велөдчыны. Кутанныд-кө велөдчыны, понданныд төдны кызі мыј олөмыс мунө, кызі јөз олісны војдөр, кызі кокһөдны ассыныд уж. Кутанныд төдны кушөм олөм лоө возын. Оз лоны секи озырјас һи гөлјас, ставныс кутасны ужавны да бостны—көдлы мыј колө.

А. Финогенова.

(Тажө гіжысыс һөтө озвөлі куш лыддысны-гіжны; локтис школаө ас вөлаөн; волывліс быдлун. Ачыс 40 арөса-һин, ем ыжыд семја).

„Југыд Туј“-газетлы пісмө.

Ми, Межадорса лікпунктын велөдчыјас, ыстам ыжыд ағтө Совет-властлы. Кујим төлыс-сајын мијан сінјас гіжөдјас-вылө вөліны-на тупкөсаөс. Оні кушам-һин гіжны, лыддысны. Лыддам һигајас, газетјас. Көсјысам вождө-велөдчөмөн паскөдны ассыным јурвежөрнымөс.

Мијанлы велөдчыны јона отсаліс „Југыд Туј“ газет. Ыстам коміөн гіжыјаслы ыжыд ағтө. Ас-кывјөн велөдчыны мијанлы вөлі кокһиджык. Мыјөн төдмалім шыпасјас да кушны кутім лыддысны, быдтор пондім гөгөрвоны.

Ыстам тајө пісмөкөд сөм да корам „Југыд Туј“ газет, аскывја нумерјассө.

Лікпунктын велөдчыјас.

Комі муын јөзөс-југдөдан уж.

Кушјын (Кулөмдін уездын) том јөз, школаын велөдыскөд өтвылыс, лөсөдісны Јөзөс-Југдөдан Общество (долој Неграмотност Общ-во). Пырісны сетчө 17 морт. Общество бостчис-һин ужавны. Сижө-обществоса шленјас вождөстчөмөн заводітисны велөдны лыддысны-гіжны-куштөм том јөзөс, 14 арөссан 25 арөсөз.

Позтыкерөсса лікпунктын колан во кончитөмаөс 18 нывбаба да 2 мужик. Медса бура велөдма лыддысны Кудајева А. С. Мед Кудајева вермас велөдчыны і вождө, кушөмкө төдтөм бурморт ыстө сылы „Југыд Туј“ газет.

Мордінын (Кулөмдін уездын). Лыддысны-гіжны велөдөм-јылыс декрет-петөмсаң-вөтөд-во-тыран-лунө (декабр 25-өд лунө) кончитөдісны школаыс 30 версетө-мортөс. Сижө-жө луннас коммунист да комсомол јачејкајаслөн служашчејаскөд вөлі өтвылыс собраһне. Сени вөліны 21 морт. Ставыс најө шуісны пырны Јөзөс-Југдөдан Обществоө (Общество „долој Неграмотности).

Чуклөмын (Сыктив уездын) колан во нојабр төлыссаң гырыс јөз велөдчыны школаын лыддысны-гіжны. Оні најө сижө школасө помалісны, петісны грамотнејјасөн. Ставыс петіс 12 морт. Велөдчыныс ескө гіжыслөмаөс 32 морт-да шоча волывлөмысла 20 мортыс абу-на велөдмаөс.

Волөа вөлөстын (Сыктив уездын) колан во нојабр 1 лунө вөссөс гырыс-јөзөс-велөдан школа. Велөдчыны вөлі корөма 25 мортөс, а чукөрміс 39 морт. Пырысјас вөлі шуөны: „еща-һин-пө

ескө гырысјасыд, пөра-колөм-бөрад, велөдчан-да“. Оні најө аоныс адчісны: велавны пождө быдөһлы—гырыслы і посһлы, сөмын ен дышөдчы. Велөдыс вөсталө: первојсө-пө велөдчысјас дышөдчылісны (ез, буракө, надетчывны велавны), сесса зев зила кутісны велөдчыны.

Донса-сіктын март 7-д лунө вөссөс гырысөс-велөдан школа. Велөдчыны сени 30 морт, 12 арөссан 17-өз. Волывлісны зев окота-пырыс: јона-һин, тыдалө, дөзмөмаөс пемыднад олөмыс. Весіг бат-мамныс, өтө чукөртчылөм-вылын, көсјысисны ломтыны школасө асныс, шуісны: вайны быдөһлы пес өтчыд-ломтымөн, да 12 урөн чукөртны сөм патернејсө мынтыны.

Позтын (Кулөмдін уездын) колан во вөссыліс 2 гырысөс-велөдан-школа. Велөдчыс-пөвсын вөліны 54 арөса крөстана. Велөдчыны зила. Шуөны вөлі: „өһибара мијанөс оз ылөдны шөтјаснад“. Мед-бура велөдчыс Павел-Иван, 52 арөса морт. Колө, ескө, быдлаын сы-ног велөдчыны.

Сыктивдін карын һеважөн педтехникумын велөдчысјас вөлісны керкаыс-керкаө да төдмалісны унаө һөтө-велөдчитөмјас емөс карын. Сецөм јөзыс сурөма налы квајтымын-кымын морт. На-пыщкыс 25 мортыс кутасны велөдчыны школаын, а мукөдсө көсјөны велөдны гортаныс Одһыс шленјас, сөм босттөг, Леһин шөктөм-куша.

Госкаын вөссөс јачејка Одһ. Шленө гіжөісны 31 морт. Пемыдлун сени бырөдасны, һеграмотнејјасөс велөдасны.

Грамотнеј морт, велөдкөт өтөк һеграмотнејөс.

Росөіјаын жын јөзыс велөдчытөмөс. Колө ставнысө најөс велөдны. Кызі сижө вөчны? Став јөзсө велөдөм-вылө еща-еща колө 22 мильон шайт, а государствоөн сымында деһга абу, дај велөдысыс тырмымөн оз сур. Сывөсна быд-гөгөрвоыс мортлы колө отсавны государстволы.

Грамотнеј мортлы колө гөгөрвоны, мыј велөдчытөм морт увлаң кыскө мијанлыс став-овмөсһымөс; омөлтө олөм і грамотнеј мортлыс. Мед-жө быд-ве-

лөдчөм-морт велөдас көт өтөк велөдчытөм мортөс. Сижө абу сөкыд. Лыддысны-гіжны пождө велөдны кык-кујим төлысөн.

Секи, сөмын секи ми вермам помавны пемыдлун Леһин шөктөм-серті, Октабрса револүтсја 10-во тыріг-кежлө.

Быд велөдчөм морт ужјөза велөдчытөм-возын. Колө сижө-уж-јөз-мынтыны пырны „долој Неграмотности“-һима обществоө да сы-пыр отсавны велөдчытөм-јаслы.